

Nemzeti
Kulturális
Alap

NKA Múzeumi Szakmai Kollégium
Pályázati azonosító: 2388/0140

Szakmai beszámoló

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve L. kötetéről

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve című periodika egyike a vidéki múzeumok legrégebben, folyamatosan megjelenő kiadványsorozatának. Kötetei 1957-től látnak napvilágot, és kevés kivételtől eltekintve az elmúlt 55 év alatt mindig időben, évente meg tudott jelenni. Ennek a folyamatosságnak köszönhetően évkönyvünk a 2011-es esztendőben az 50. jubileumi kötethez érkezett.

Tartalma, tematikája hagyományosan felöleli a múzeumi tudományok számos területét, elsősorban azokat, amelyek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei múzeumokban gyűjtemények és muzeológus szakemberek révén jelen vannak. A tanulmányok nagyobbik része tehát a gyűjtemények feldolgozásán, a megyében zajló múzeumi, régészeti, műemléki kutatások bemutatásán alapul. Ezek mellett – az idén kisebb arányban – helyet kaptak az évkönyvben olyan publikációk, amelyek nem intézményhálózatunkban születtek, ám a megyére vagy a régióra vonatkozó ismereteinket új eredményekkel gazdagítják.

Az L. kötet két szempontból is kiemelt fontosságú volt számunkra. Az egyik a kerek évforduló, amellyel periodikánk a legpatinásabb múzeumi évkönyvek sorába lépett, és jelzi az intézményünkben zajló tudományos kutatások folyamatosságát. A másik egy személyes esemény: az évkönyv két évtizeden át meghatározó szerkesztője, Dr. Viga Gyula 2012-ben ünnepelte 60. születésnapját.

Az L. számban az eddigiéknél nagyobb szerepet kapott a régészet, és 2008-ig visszamenően közlésre kerültek az éves régészeti kutatási beszámolók is. Kilenc tanulmány képviseli a történeti tudományokat, erős kézműves-ipartörténeti hangsúlyokkal. A szerényebb néprajzi részt négy művészettörténeti dolgozat követi. A kötet második egységét alkotó közlemények részben Dr. Viga Gyula köszöntésének szándékával íródtak.

Jubileumi kötetünk egyúttal egy új korszak nyitányát is jelenti a periodika történetében. Évtizedes tradícióval szakítva, napjaink könyvkiadási gyakorlatához igazodva ettől az évtől a Herman Ottó Múzeum is áttér az A4-es, kéthasábos formátumra. Az ebből adódó új technikai szerkesztési elvek kialakítása, megvalósítása a szokásosnál hosszabb időt vett igénybe.

Hozzájárult ehhez a formai váltáshoz egy személyi átrendeződés is: az ünnepeelt Viga Gyula helyét Dr. Pusztai Tamás megyei múzeumigazgató, és az általa felkért új szerkesztőbizottság vette át. Mindezen változások – a megyei múzeum fenntartásában, gazdálkodásában bekövetkezett kedvezőtlen fordulatokkal kiegészítve – azt eredményezték, hogy fél éves csúszással, 2011 decembere helyett csak 2012 augusztusában látott napvilágot A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.

További nehézséget jelentett, hogy amint az a mellékelt példányból is kiderül, a nyomdai kivitelezés során súlyos, értelemzavaró hibák keletkeztek a kötetben. Ezeket a pályázati határidő lejáratá előtti napon, 2012. augusztus 9-én hozta tudomásunkra a kivitelező nyomda. A munkálatokat azonnal leállítottuk, jelenleg a kötetek újbóli levilágítása és újrayomása folyamatban van.

TARTALOM

Előszó.....	9
Viga Gyula köszöntése.....	11
Viga Gyula publikációi (1975–2011).....	13

TERMÉSZETTUDOMÁNY

SZAKÁLL Sándor–KRISTÁLY Ferenc–ZAJZON Norbert–NÉMETH Norbert–FEHÉR Béla Másodlagos foszfátok és szulfátok a diósgyőri Fényeskő-völgy kovásodott metariolitjában.....	35
---	----

RÉGÉSZET

SZOLYÁK Péter

Elsődleges nyersanyag-feldolgozás nyomai a szeletai kvarcporfir lelőhelyén (Bükkszentlászló).....	47
---	----

CSENGERI Piroska

Középső neolitikus arcós edények Garadnáról (Hernád-völgy).....	67
---	----

P. FISCHL Klára–HELLEBRANDT Magdolna–REBENDA János Pál

A füzesabonyi kultúra települése Emőd–Istvánmajor (M30/36. lh.) és Emőd–Karola szőlők területén.....	105
--	-----

HELLEBRANDT Magdolna

Bronz tekercs Abaujvevcserről.....	131
------------------------------------	-----

KOÓS Judit

Újabb adatok bronzkori agyagplasztikánkhöz.....	153
---	-----

SIMON László

Római császárkori lándzsa a miskolci Avasról.....	167
---	-----

RINGER István

Beszámoló a sátoraljaújhelyi vár régészeti feltárásának első éveiről (2007–2011).....	193
---	-----

MAKOLDI Miklós

Tokaj, Rákóczi-vár múltja az elmúlt öt év ásatási tapasztalatainak tükrében.....	205
--	-----

HAJDÚ Melinda

A Herman Ottó Múzeum régészeti kutatásai 2008.....	219
--	-----

HAJDÚ Melinda

A Herman Ottó Múzeum régészeti kutatásai 2009.....	235
--	-----

MISKOLCZI Melinda	
A Herman Ottó Múzeum régészeti kutatásai 2010.....	255
TÖRTÉNETTUDOMÁNY	
GÁL-MLAKÁR Zsófia	
Tomori Pál, Benkner János és a sajkócai pasztofórium lehetséges kapcsolatáról.....	273
GYULAI Éva	
Hunyadi János emblémája Ottavio Strada 1585 körül készült rajzán.....	287
MAROZSÁN Zsolt	
Köves mesterségek a Hegyalján a 16–19. században.....	307
TAMÁS Edit	
Adalékok Trautsonfalva/Herceggút két és fél évszázados történetéhez.....	325
SPÓNER Péter	
Céhes iparosok Miskolc Város Tanácsának szolgálatában (1761–1848).....	335
HAZAG Ádám	
Képfestő műhelyek Magyarországon.....	349
SZALIPSZKI Péter	
Külön és együtt — Abaúj és Torna vármegye egyesülései.....	359
CSÍKI Tamás	
Rendiség és polgárosodás Borsod vármegyében Lévay József életpályájának személyes tapasztalata alapján.....	385
PORKOLÁB Tibor	
Lévay, a dicsszónok.....	397
NÉPRAJZ	
BODNÁR Mónika	
Felföldi gyolcsosok és leszármazottaik térségünkben — Adatok a Putnokon letelepedett gyolcsosok történetéhez és a Gömöri Múzeum textilgyűjteményéhez.....	407
MŰVÉSZETTÖRTÉNET	
PIRINT Andrea	
A Napóleon-kultusz képzőművészeti emlékei képes levelezőlapokon.....	433
SÜMEGI György	
Szalay Lajos háborúja — A fegyverek közt (sem) hallgatnak a múzsák.....	453
VÁMOSI Katalin	
A miskolci avas-déli római és görög katolikus templom építéstörténete.....	463
GODA Gertrud	
Jószay Zsolt. A szobrász és alkotásai.....	477
KÖZLEMÉNYEK	
RÉMIÁS Tibor	
In Memoriam Gáspár Mihály (1890–1970).....	495
FEHÉR József	
Bodrogközi anekdoták és igaz történetek.....	505
SISKA József	
Battyán — Egy bodrogközi falu a 16–17. században.....	517

HIDEG Lórántné

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei múzeumi szervezet évkönyvei, közleményei és kiadványsorozatai 1900–2000.....523

A kötet technikai szerkesztését Szolyák Péter végezte, a nyomdai munkálatok a TIPO-TOP Kft. miskolci nyomdaüzemében készültek. A megjelent példányszámot az előző évekhez képest – anyagi nehézségeink és az új formátum magasabb költségei miatt – jelentősen csökkentenünk kellett. Az eddigi 600 helyett mindössze 300 darabot tudtunk finanszírozni, melyből a köteles példányok és a támogatási szerződésben foglalt példányok szétküldését követően megmaradó 150 db jelenti a múzeum saját csere- és árusítási példányait. A kötet terjesztését elsősorban digitális csatornákon keresztül, letölthető pdf formátumban, a múzeum honlapján kívánjuk megoldani. Ehhez első lépésként elhelyezzük a tartalomjegyzéket, elérési útvonala: <http://www.hermuz.hu/hom/index.php/hu/latogatoinknak/kiadvanyok/letoltheto-kiadvanyok>.

Miskolc, 2012. augusztus 10.

Tóth Arnold
szerkesztő, megyei múzeumigazgató-helyettes